

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN
TELECOMMUNICATIE**

**OPENBARE RAADPLEGING BETREFFENDE EEN ONTWERPBESLUIT
VAN DE RAAD VAN HET BIPT**

INZAKE

**DE VERPLICHTING VOOR BELGACOM OM EEN
KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM IN TE STELLEN**

Werkwijze voor de raadpleging

Antwoordtermijn: op 24 november 2006
Ter attentie van: Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
Sterrenkundelaan 14, bus 21
1210 Brussel
Contactpersoon: Yannick Dewilde, adviseur (02 226 89 94)
Antwoordadres per e-mail: yannick.dewilde@bipt.be

Deze raadpleging heeft plaats overeenkomstig artikel 140 van de wet van 13 juni 2005

Inhoudsopgave

1 Doel	3
2 Juridische basis	3
3 Basisbegrippen	4
3.1 KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM	4
3.2 GESCHEIDEN BOEKHOUDING	4
4 Eerdere besluiten	4
5 Samenhang tussen de opgelegde verplichtingen	5
6 Kenmerken van het kostentoerekeningssysteem.....	6
6.1 BASISPRINCIPES.....	6
6.2 KWALITEIT VAN DE INFORMATIE	6
6.3. Toepasselijke regels en voor te bereiden documentatie.....	7
6.3.1 Toewijzing van de kosten.....	7
6.3.2 Valorisatie van de activa.....	8
6.3.3 Bevoegdheden van het Instituut.....	9
7 Beschrijving van het kostentoerekeningssysteem.....	9
8 Beschrijving van het kostentoerekeningssysteem.....	10
8.1 DE RELEVANTIE VERIFIËREN VAN DE OMTREK VAN DE KOSTEN EN INKOMSTEN	11
8.2 DE INACHTNEMING VAN DE BASISVEREISTEN VERIFIËREN	11
8.3 DE TOEPASSING VAN DE TOEWIJZINGS- EN EVALUATIEREGELS VERIFIËREN.....	11
8.4 EEN VERSLAG OVERLEGGEN AAN HET BIPT OVER DE UITVOERING VAN ZIJN OPDRACHT	11
9 Termijnen	12
10 Beroepsmogelijkheden	13

1 DOEL

De wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie zet de Europese Richtlijnen 2002/21/EG (Kaderrichtlijn), 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn), 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn) en 2002/22/EG (Universeledienstrichtlijn) om in Belgisch recht.

Een van de voornaamste vernieuwingen van deze wet is het instellen van een procedure voor het analyseren van de mededinging op bepaalde markten, die het voorwerp kunnen uitmaken van een specifieke sectorale regulering ex ante.

In het kader van deze regulering ex ante kunnen de operatoren die worden aangewezen als beschikkende over een sterke machtspositie op de relevante markten (SMP) bepaalde verplichtingen opgelegd krijgen, waaronder de verplichting om kostentoerekeningssystemen in te stellen.

In dat verband heeft dit besluit als doel om te voornaamste kenmerken te definiëren die het kostentoerekeningssysteem van Belgacom moet hebben, met inbegrip van de aspecten die verband houden met de documentatie van het systeem en de nadere regels voor de controle die erop wordt uitgeoefend.

2 JURIDISCHE BASIS

Artikel 62, § 1, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie bepaalt: "Het Instituut kan, overeenkomstig artikel 55, §§ 3 en 4, en wanneer bovendien uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken operator de prijzen door het ontbreken van werkelijke concurrentie op een buitensporig peil kan handhaven of de marges kan uithollen ten nadele van de eindgebruikers, op het gebied van toegang verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten opleggen, inclusief onder meer verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen inzake kosten van een efficiënte operator".

Artikel 62 § 3 van de wet van 13 juni 2005 bepaalt: "Wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld, publiceert het Instituut een beschrijving van dit kostentoerekeningssysteem met daarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels".

Artikel 64, § 2, tweede lid van dezelfde wet luidt: "Indien het Instituut krachtens § 1 de eindgebruikerstarieven wenst te controleren, kan het de noodzakelijke en geëigende kostentoerekeningssystemen bepalen, die de geviseerde operator toepast".

Artikel 65, derde lid, 1° van dezelfde wet bepaalt dat de operator die aangewezen wordt als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt voor de aanbidding van een gedeelte van of het gehele minimumpakket van huurlijnen, voor de vaststelling van zijn tarieven betreffende de aangeduide elementen van het minimumpakket een kostentoerekeningssysteem moet toepassen dat voldoet aan de door het Instituut bepaalde voorwaarden.

3 BASISBEGRIPPEN

3.1 KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM

Een kostentoerekeningssysteem (of cost accounting system, "CAS") is een geheel van regels aan de hand waarvan de kosten, inkomsten en ingezet kapitaal van een onderneming over haar verschillende diensten en activiteiten kunnen worden verdeeld¹

Het kostentoerekeningssysteem omvat met name de middelen (processen, basisgegevens, procedures...) waarmee de onderneming de nodige informatie kan registreren om te voldoen aan zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen, met name door zijn inkomsten, kosten, activa en kapitaal blijvend te traceren²

Het kostentoerekeningssysteem moet de regulator in staat stellen om over informatie te beschikken over de rentabiliteit en de kosten van de diensten die aan regulering onderworpen zijn, en op die basis te bepalen of een operator zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen is nagekomen.

3.2 GESCEIDEN BOEKHOUDING

Het begrip gescheiden boekhouding betekent dat de kosten en de inkomsten van een onderneming over verschillende entiteiten worden verdeeld.

Het maakt het met name mogelijk om ervoor te zorgen dat de regels inzake non-discriminatie en het ontbreken van concurrentievervalsende kruissubsidiëring worden nageleefd.

4 EERDERE BESLUITEN

Door een besluit van de Raad van het BIPT is Belgacom verplicht om een kostentoerekeningssysteem in stellen in verband met de volgende markten:

Relevante markten		Besluiten van het BIPT
1	Toegang tot het openbare telefoonnet op een vaste locatie voor particuliere gebruikers	Besluit van 19 juni 2006
2	Toegang tot het openbare telefoonnet op een vaste locatie voor niet-particuliere gebruikers	Besluit van 19 juni 2006
3	Nationale telefoondiensten voor particuliere gebruikers	Besluit van 11 augustus 2006
5	Nationale telefoondiensten voor niet-particuliere gebruikers	Besluit van 11 augustus 2006
7	Minimumpakket van huurlijnen	Lopende analyse
8	Diensten voor gespreksopbouw	Besluit van 11 augustus 2006
9	Diensten voor gespreksafgifte	Besluit van 11 augustus 2006
10	Doorgiftdiensten	Besluit van 11 augustus 2006
11	Ontbundelde toegang op wholesale-niveau	Lopende analyse
12	Wholesale-breedbandtoegang	Lopende analyse
13	Afgevend segmenten van huurlijnen op wholesale-niveau.	Lopende analyse
14	Bundelsegmenten van huurlijnen op wholesale-niveau	Lopende analyse

¹ ERG Common Position Guidelines for implementing the Commission Recommendation C (2005) 3480 on Accounting Separation & Cost Accounting Systems under the regulatory framework for electronic communications, pagina 10.

² Ibidem.

5 SAMENHANG TUSSEN DE OPGELEGDE VERPLICHTINGEN

De verplichting om een kostentoerekeningssysteem in te stellen is een verplichting die nauw samenhangt met andere verplichtingen die het BIPT aan Belgacom kan opleggen, in het bijzonder de gescheiden boekhouding en de controle op de wholesale- en retailprijzen.

Een kostentoerekeningssysteem kan in het bijzonder nodig zijn:

- Om de regulator in staat te stellen om de naleving na te gaan van de verplichtingen inzake terugwinning van de kosten en de controle op de toegangs- of retailprijzen (zoals kostenbasering, redelijke prijzen, het uitblijven van buitensporige prijzen en afbraakprijzen).

De regulator moet kunnen beschikken over nuttige gegevens om zijn eigen kostenmodellen (top-down en/of bottom-up) tot stand te kunnen brengen of om andere controlemiddelen in te stellen (bv. retail minus, price squeeze-toets).

- Om de regulator in staat te stellen om na te gaan of de verplichtingen inzake non-discriminatie worden nageleefd.
- Om Belgacom in staat te stellen om te antwoorden op vragen om informatie van de NRI.

Overeenkomstig artikel 62, § 2 van de wet rust op Belgacom een verplichting om aan te tonen dat zijn toegangstarieven gebaseerd zijn op de kosten.

Overeenkomstig artikel 14, § 2, 2°, van de wet van 17 januari 2003 kan het BIPT van elke betrokken persoon op gemotiveerde wijze alle nuttige informatie opvragen en de termijn bepalen waarbinnen de inlichtingen moeten worden meegedeeld.

In zijn besluit betreffende de markten voor toegang tot het openbare telefoonnetwerk op een vaste locatie en in zijn besluit betreffende de markten voor diensten die op dat netwerk worden geleverd, heeft het Instituut Belgacom opgelegd om op zijn verzoek gedetailleerde business plans en alle andere informatie te verstrekken waardoor het de conformiteit van de retailaanbiedingen kan evalueren.

Zoals vermeld in hoofdstuk 2, voorzien verschillende artikelen in de mogelijkheid om een kostentoerekeningssysteem op te leggen. De artikelen 62 en 64 kunnen zelf betrekking hebben op verschillende markten. Een zelfde operator kan worden aangewezen als beschikkende over een sterke machtspositie op verschillende van de in die artikelen bedoelde markten. Belgacom is net in dat geval, zoals blijkt uit de tabel in hoofdstuk 4.

Men moet ervoor zorgen dat het doorvoeren van die verschillende verplichtingen op een coherente manier gebeurt. Omwille van de coherentie moet de operator ofwel een enkel CAS of eventueel verschillende, onderling perfect coherente, CAS'en instellen. In het tegenovergestelde geval zou er een gebrek aan transparantie bestaan en een verhoogd risico op fouten, weglatingen, en bijgevolg zou het risico groter zijn dat er geen tarieven worden bereikt die voldoen aan de wettelijke vereisten.

Een kostentoerekeningssysteem is ook nodig om een gescheiden boekhouding tot stand te brengen. Dat is een andere verplichting die aan een operator met een sterke machtspositie kan worden opgelegd en die ook steunt op een passende verdeling van de kosten en inkomsten. De regels waarop het kostentoerekeningssysteem is gebaseerd moeten dus coherent zijn met die welke zijn vastgelegd in het koninklijk besluit tot vaststelling van de nadere regels voor de verplichtingen inzake gescheiden boekhouding (een ontwerp van koninklijk besluit is ter raadpleging gepubliceerd op www.bipt.be).

6 KENMERKEN VAN HET KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM

6.1 BASISPRINCIPES³

Het door Belgacom ingestelde kostentoerekeningssysteem moet aan de volgende principes voldoen:

- **Causaliteitsbeginsel:** de kosten moeten direct of indirect worden toegeschreven aan de diensten die de kosten hebben "veroorzaakt". Dit veronderstelt dat de relevantie van elke kostenpost wordt nagegaan, dat de relevante kostenfactor ("cost driver") wordt geïdentificeerd en gekwantificeerd en dat die cost driver wordt gebruikt voor het toewijzen van de daarmee overeenstemmende kosten.

Methodes van het type Activity-Based Costing (ABC) mogen worden gebruikt. ABC is een methode die gebaseerd is op de cost drivers die de kosten volgen en toewijzen aan de hand van de uitgevoerde activiteiten en waardoor het oorzakelijk verband kan worden bepaald tussen de activiteiten, de kosten die ermee verband houden en de resultaten van die activiteiten.

- **Objectiviteitsbeginsel:** de toewijzing van de kosten moet objectief zijn en mag geen voor- of nadelen inhouden voor Belgacom of voor bepaalde producten, diensten of netwerkelementen.
- **Consistentiebeginsel:** de verdelingsregels moeten vergelijkbaar zijn van jaar tot jaar. Wanneer veranderingen in de methode een aanzienlijke impact hebben op de gereguleerde tarieven, moeten de aard en de rechtvaardiging van die veranderingen duidelijk worden uiteengezet.
- **Transparantiebeginsel:** het systeem voor kostentoerekening moet worden toegelicht in een gedetailleerde en volledige documentatie. Belgacom moet de gebruikte methodes uitvoerig kunnen uitleggen.

Bovendien moet een behoorlijk onderlegde lezer bij het lezen van de beschrijving waarvan sprake in hoofdstuk 7 de algemene structuur van het kostentoerekeningssysteem kunnen begrijpen, alsook de evaluatie- en verdelingsprincipes van de kosten, en zich een oordeel kunnen vormen over de redelijkheid van die principes.

In het kader van de ontwikkeling en het beheer van zijn kostentoerekeningssysteem is Belgacom verplicht om de principes in deel 6.1 na te leven.

6.2 KWALITEIT VAN DE INFORMATIE

Naast het feit dat het kostentoerekeningssysteem moet voldoen aan de beginselen inzake causaliteit, consistentie en transparantie, moet de informatie die door het systeem wordt gebruikt en de informatie die eruit kan worden gehaald:

- **Relevant** zijn: namelijk nuttig zijn voor het besluitvormingsproces (in dit geval gaat het om de besluiten die door het Instituut kunnen worden genomen) en te gepasten tijde beschikbaar zijn;
- **Betrouwbaar** zijn, namelijk volledig, vrij van materiële fouten en systematische fouten, waardoor een waarheidsgetrouw beeld wordt weergegeven. Wanneer de monsters gebruikt worden om de toewijzing van de kosten af te leiden, moeten de steekproefmethodes steunen op erkende statistische technieken.
- **Vergelijkbaar** zijn, om zo de ontwikkelingen en verschillen in de tijd tot uiting te brengen;
- **Materieel** zijn: informatie is materieel als de weglating ervan of een onjuiste weergave redelijkerwijze een invloed zou hebben op de interpretatie van de resultaten of de besluiten die op basis van het kostentoerekeningssysteem moeten worden genomen; en
- **Verifieerbaar** zijn: de gegevens moeten kunnen worden gevolgd en op elkaar worden afgestemd aan de hand van een toewijzingsprocedure, vanaf de bron tot het eindresultaat. Belgacom moet bovendien de nodige gegevens bewaren om de controle van het kostentoerekeningssysteem mogelijk te maken.

³ Die principes zijn van toepassing wanneer het gaat om kosten, inkomsten of het ingezette kapitaal.

In het kader van de ontwikkeling en het beheer van zijn kostentoerekeningssysteem is Belgacom verplicht om ervoor te zorgen dat de door het systeem gebruikte gegevens en die welke eruit worden gehaald de in 6.2 beschreven kenmerken bezitten.

6.3. Toepasselijke regels en voor te bereiden documentatie

6.3.1 Toewijzing van de kosten

Wanneer een kostentoerekeningssysteem aan een operator wordt opgelegd dan moeten de regels die worden gebruikt om de kosten toe te wijzen voldoende uitvoerig worden weergegeven om de relatie duidelijk tot uiting te laten komen tussen de kosten en de tarifiering van de netwerkelementen en – diensten⁴.

Daartoe moet Belgacom een volledige en uitvoerige documentatie voorbereiden en ter beschikking van het Instituut houden. Aan de hand hiervan moet de relevantie van het kostentoerekeningssysteem kunnen worden beoordeeld ten aanzien van de principes in 6.1 en 6.2 en de verplichtingen die op Belgacom rusten krachtens de besluiten van het BIPT.

Die documentatie moet de volgende informatie omvatten:

- Een **organigram** van het bedrijf, dat de departementen en afdelingen illustreert en beschrijft die betrokken zijn bij de productie van producten en diensten die tot de markten behoren waar Belgacom de SMP-status heeft gekregen;
- Een **beschrijving van de relevante netwerken** voor elektronische communicatie voor de markten waar Belgacom de SMP-status heeft gekregen.
- De **definitie van de omtrek** van de kosten en inkomsten die in het systeem worden behandeld, d.w.z. de identificatie van de rubrieken en de bedragen die uit de jaarrekeningen en/of budgetten worden gehaald om door het kostentoerekeningssysteem te worden behandeld.
- De definitie van de **soorten kosten en kostencentra**

Met name zijn de volgende categorieën geïdentificeerd: kosten die direct of indirect toe te schrijven zijn aan een markt of een dienst, algemene bedrijfskosten.

De netwerkkosten moeten uitvoerig kunnen worden weergegeven per laag en per netwerkelement.

- De identificatie en de beschrijving van de **databanken** waarin de basisinformatie is opgeslagen (bv. kosten, volumes);
- De **methodes voor het toewijzen van de kosten**, met name de relevante cost drivers en de concrete toewijzingsregels, inclusief op welke basis de kosten die direct of indirect kunnen worden toegeschreven, worden toegewezen en de regels die van toepassing zijn op de toewijzing van de gemeenschappelijke kosten.

De trapsgewijze en opeenvolgende toewijzingen moeten duidelijk te begrijpen zijn. Om te kunnen bekrachtigen dat het causaliteitsbeginsel wordt nageleefd, moet het kostentoerekeningssysteem vergezeld gaan van technische verslagen die een uitvoerige uitleg geven over het kostentoewijzingsproces, de drivers die worden gebruikt om de kosten toe te wijzen en de informatiebronnen die door de operator worden gebruikt om die drivers te bepalen.

De informatie over de kostentoewijzing moet de volgende elementen bevatten:

- De identificatie van de kosten en de kostencentra;
- De identificatie van de overeenkomstige drivers;
- De bron van elk van die drivers, bijvoorbeeld door de databanken te identificeren en te beschrijven waaruit de informatie werd gehaald die nodig was om de drivers te bepalen;

⁴ Aanbeveling van de Commissie van 19 september 2005 inzake scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningssystemen onder het regelgevingskader voor elektronische communicatie.

- Voor elke driver die berekend is op basis van een monster, een beschrijving van het monster en een toelichting bij het significante karakter ervan, alsook de methode die gebruikt is om de driver te bepalen.
- De **methodes voor de afschrijving en de levensduur** (financieel en economisch) van de activa.

Belgacom is verplicht om het Instituut documentatie te bezorgen met daarin alle gegevens die onder 6.3.1 zijn opgesomd.

6.3.2 Valoriatie van de activa

Gelet op de prijsontwikkeling en de technologische ontwikkeling, kan het nodig zijn om bepaalde activa te herevalueren. Het behoort tot de bevoegdheid van het BIPT om te bepalen welk type valorisatie (HCA⁵ ou CCA⁶) geschikt is om de tarieven van de diensten te bepalen waarvoor een operator een SMP-status heeft, naargelang van de marktsituatie⁷.

De impact van de herevaluatie moet duidelijk worden geïdentificeerd. Het kostentoerekeningssysteem moet in staat zijn om informatie te verstrekken zowel in historische als in actuele kosten.

Wanneer een goed geherevalueerd moet worden, kan men niet altijd de actuele kosten van een identiek goed kennen. Door de technologische vooruitgang is het mogelijk dat dat goed niet langer beschikbaar is. In dergelijke gevallen is het raadzaam om de herevaluatie te baseren op de kosten van een hedendaags gelijkwaardig goed (MEA), d.w.z. een goed dat soortgelijke diensten kan produceren.

De regels voor het herevalueren van de activa die door Belgacom in zijn kostentoerekeningssysteem worden toegepast moeten transparant zijn en gedocumenteerd:

- De activa die worden geherevalueerd moeten geïdentificeerd worden met een voldoende mate van granulariteit;
- Gelet op het evenredigheidsbeginsel moet zoveel mogelijk worden gewerkt met een inventaris van de op het netwerk gebruikte activa;
- De methoden en parameters die voor de herevaluatie worden gebruikt (prijnsindexen, actuele prijzen, enz.) moeten transparant en expliciet zijn, per goed of categorie van activa;
- In voorkomend geval moeten de huidige gelijkwaardige activa die als referentie worden gebruikt duidelijk geïdentificeerd worden, evenals hun waarde.

Wanneer een herevaluatie van de kostenbasis wordt uitgevoerd, heeft het Instituut de bevoegdheid om ervoor te zorgen dat de methode en de evaluatiecriteria van de netwerkactiva relevant zijn en zo nodig een wijziging ervan te eisen⁸.

Het BIPT kan vragen dat wijzigingen worden aangebracht:

- Om rekening te houden met de kosten van een efficiënte operator (door bijvoorbeeld de onnodige of ongerechtvaardigde kosten uit te sluiten, door rekening te houden met een niet-optimale netwerkinfrastructuur of door rekening te houden met het bestaan van ongerechtvaardigde capaciteitsoverschotten); en

⁵ Historical Cost Accounting

⁶ Current Cost Accounting

⁷ Toelichting bij de aanbeveling van de Commissie van 19 september 2005 inzake scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningssystemen onder het regelgevingskader voor elektronische communicatie, 2005/698/EC, p.5.

⁸ ERG Common Position C(2005) 3480, pagina 10.

- Om rekening te houden met de technologische ontwikkeling (hedendaagse activa kunnen bijkomende functies hebben en minder onderhoudskosten vergen, minder plaats innemen en/of minder energie gebruiken)⁹.

Belgacom wordt gevraagd om jaarlijks de voornaamste wijzigingen aan te geven die zijn aangebracht in het kostentoerekeningsmodel in vergelijking met het vorige jaar (ongeacht of die wijzigingen betrekking hebben op de definities van de kostenposten, de toewijzingsregels, de valorisatieregels of andere aspecten van het CAS). Wanneer wijzigingen worden aangebracht in de kostenbases en in de hypothesen van het toerekeningsmodel, moet de impact van die wijzigingen beschreven worden en op verzoek van het BIPT gemeten kunnen worden door de resultaten van het model op te geven voor en na de wijziging.

6.3.3 Bevoegdheden van het Instituut

De regels die in het kostentoerekeningsstelsel worden toegepast moeten op voldoende uitvoerige wijze opgenomen zijn in de documentatie die Belgacom voorbereidt om de controle mogelijk te maken op het naleven van de principes die in 6.1 en 6.2 worden uiteengezet. Het Instituut kan eisen dat de regels die in het CAS worden gebruikt worden gewijzigd om ervoor te zorgen dat die principes worden nageleefd.

Het Instituut kan wijzigingen aanvragen betreffende alle aspecten van het kostentoerekeningsproces, ook de definitie en het bepalen van de cost drivers, de enquête- en steekproeftechnieken, alsook de methodes voor valorisatie die in het toerekeningsstelsel worden gebruikt¹⁰. De geëiste wijzigingen kunnen ofwel voortvloeien uit een audit van een bedrijfsrevisor, ofwel uit eigen onderzoeken van het BIPT.

Het feit dat dit document een aantal gegevens bepaalt die Belgacom moet verstrekken belet niet dat het BIPT bijkomende informatie kan vragen, overeenkomstig artikel 14, § 2, 2° van de wet van 17 januari 2003.

Bovendien kan het Instituut in het kader van zijn opdrachten behoefte hebben aan informatie over de markten waar de operator die onderworpen is aan de verplichting tot kostentoerekening geen SMP-status heeft¹¹. Het verstrekken van informatie over markten waar Belgacom geen SMP-status heeft is relevant voor het Instituut omdat dit het in staat stelt om de relevantie na te gaan van de toewijzing van de kosten en de coherentie van de gegevens in verband met het CAS¹².

7 BESCHRIJVING VAN HET KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM

Artikel 62 § 3 van de wet van 13 juni 2005 bepaalt: "Wanneer de invoering van een kostentoerekeningsstelsel verplicht wordt gesteld, publiceert het Instituut een beschrijving van dit kostentoerekeningsstelsel met daarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels".

De publicatie van informatie draagt bij tot het tot stand brengen van een open en concurrerende markt en kan ook de geloofwaardigheid verhogen van het reglementaire boekhoudstelsel¹³.

Het is nodig dat het Instituut de boekhoudgegevens van de aangemelde operatoren beschikbaar stelt aan de belanghebbende partijen. De meegedeelde informatie moet voldoende uitvoerig zijn om te kunnen bepalen wat de gemiddelde kostprijs is van de diensten en de berekeningswijze die wordt toegepast om de kosten te bepalen¹⁴.

⁹ ERG Common Position C(2005) 3480, p. 35.

¹⁰ ERG Common Position C(2005) 3480, p. 9.

¹¹ Aanbeveling van de Commissie 2005/698/EC, punt 5.

¹² ERG Common Position C(2005) 3480, p. 35.

¹³ Aanbeveling van de Commissie 2005/698/EC, bijlage.

¹⁴ Aanbeveling van de Commissie 2005/698/EC, punt 5.

Onverminderd de bijkomende verzoeken van het Instituut en de vereisten die in hoofdstuk 6 uiteengezet zijn, moet de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem dat bestemd is voor publicatie door het Instituut het volgende omvatten:

- Een organigram van het bedrijf, dat de departementen en afdelingen illustreert en beschrijft die betrokken zijn bij de productie van producten en diensten die tot de markten behoren waar Belgacom een SMP-status heeft gekregen;
- Een beschrijving van de relevante netwerken voor elektronische communicatie voor de markten waar Belgacom een SMP-status heeft gekregen;
- De definitie van de omtrek van de kosten en inkomsten die in het systeem worden behandeld;
- De definitie van de voornaamste soorten kosten en kostencentra.
- De identificatie en de beschrijving van de voornaamste databanken waarin de basisinformatie is opgeslagen (bv. kosten, volumes);
- De methodes voor het toewijzen van de kosten, met name de relevante cost drivers en de concrete toewijzingsregels. De trapsgewijze en opeenvolgende toewijzingen moeten duidelijk te begrijpen zijn;
- De regels voor het valoriseren van de activa tegen hun actuele kostprijs; en
- De methodes voor de afschrijving en de levensduur (financieel en economisch) van de activa.

Terwijl de publicatie van een beschrijving van het kostentoerekeningssysteem de taak is van het BIPT (artikel 62, §3 van de wet van 13 juni 2005), moeten de gegevens waaruit die beschrijving bestaat of die het mogelijk maakt om die op te stellen, absoluut aan het BIPT worden verstrekt door de operator die over het kostentoerekeningssysteem beschikt.

Belgacom is verplicht om de hierboven opgesomde gegevens beschikbaar te stellen aan het BIPT met het oog op de publicatie ervan.

Belgacom is verplicht om het BIPT op te hoogte te brengen van de wijzigingen in zijn kostentoerekeningssysteem die een wijziging van die beschrijving zouden rechtvaardigen.

8 BESCHRIJVING VAN HET KOSTENTOEREKENINGSSYSTEEM

Overeenkomstig artikel 62, § 4 (betreffende de wholesale-diensten), wanneer het door het Instituut toegepaste kostentoerekeningssysteem dit noodzakelijk maakt, ziet een door de operator aangeduide erkende bedrijfsrevisor op kosten van de operator toe op de inachtneming van het kostentoerekeningssysteem. Op basis van de conclusie van het verslag van die bedrijfsrevisor, publiceert het Instituut ieder jaar een verklaring betreffende de inachtneming van het systeem.

Overeenkomstig artikel 64, § 2 (betreffende de retaildiensten), verifieert een erkend en door Belgacom aangewezen bedrijfsrevisor op kosten van dat bedrijf of het kostentoerekeningssysteem in acht wordt genomen. Het Instituut publiceert ieder jaar een verklaring betreffende de inachtneming van deze systemen.

Bij het uitvoeren van zijn opdracht moet de auditeur toegang hebben tot alle relevante gegevens en informatie, ondersteuningsdocumenten van de systemen en documentatie. Belgacom moet bovendien de nodige middelen ter beschikking stellen om te antwoorden op de vragen die rijzen tijdens het uitvoeren van de audit.

De inhoud van de opdracht die aan de bedrijfsrevisor wordt toegewezen moet door Belgacom aan het BIPT worden meegedeeld¹⁵.

¹⁵ Aanbeveling van de Commissie 2005/698/EC, bijlage.

De taken van de onafhankelijke auditeur die belast is met de controle op de gescheiden boekhouding worden hierna beschreven.

8.1 DE RELEVANTIE VERIFIËREN VAN DE OMTREK VAN DE KOSTEN EN INKOMSTEN

Het komt erop aan te verifiëren of de relevante en correcte financiële gegevens uit de jaarrekeningen zijn gehaald om door het kostentoerekeningsstelsel te worden behandeld.

8.2 DE INACHTNEMING VAN DE BASISVEREISTEN VERIFIËREN

De auditeur moet:

- De naleving controleren van de principes inzake causaliteit, objectiviteit, consistentie en transparantie;
- De kwaliteit van de informatie controleren (relevantie, betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid, materialiteit).

8.3 DE TOEPASSING VAN DE TOEWIJZINGS- EN EVALUATIEREGELS VERIFIËREN

De auditeur moet in het bijzonder:

- Een controle uitvoeren op bundelingen van boekhoudgegevens en de relevantie van die bundelingen bekrachtigen;
- Voor elke stap in de toewijzing een controle uitvoeren op de grootste geldbedragen, alsook op andere, willekeurige gekozen, bedragen;
- Verifiëren of de gebruikte verdeelsleutels correct berekend en toegepast zijn;
- Verifiëren of de niet-geldelijke bedragen die dienen voor de berekening van de verdeelsleutels correct en betrouwbaar zijn;
- De toewijzingen verifiëren die op basis van steekproeven zijn uitgevoerd;
- De methodes verifiëren inzake afschrijvingen, kapitaalkosten en evaluatie van de activa;
- Het naleven verifiëren van de besluiten van het BIPT en/of de aanbevelingen die in de vorige audits geformuleerd zijn;
- Verifiëren of de toegepaste toewijzings- en herevaluatieregels wel beantwoorden aan de documentatie die door Belgacom wordt voorbereid en aan de beschrijving van het kostentoerekeningsstelsel van de in hoofdstuk 7 genoemde kosten;
- Evalueren of de gebruikte regels voor het toewijzen van de kosten voldoende uitvoerig worden beschreven om de relatie tussen de kosten en de tarifiering van de netwerkelementen en – diensten duidelijk tot uiting te laten komen.

8.4 EEN VERSLAG OVERLEGGEN AAN HET BIPT OVER DE UITVOERING VAN ZIJN OPDRACHT

Het komt erop aan aan het Instituut een rapport over te leggen dat ten minste de volgende gegevens bevat:

- De volledige beschrijving van de aangenomen verificatiemethode en van de overeenkomstig punten 8.1 tot 8.3 uitgevoerde verificaties alsook het resultaat van die verificaties;
- De conclusies van de auditeur;
- Alle vastgestelde onregelmatigheden; en
- De door de auditeur geformuleerde aanbevelingen (met een beschrijving van de gevolgen die hieruit voortvloeien).

9 TERMIJNEN

Een boekhoudkundig gegeven wordt als relevant beschouwd als het economische beslissingen kan beïnvloeden en het tijdig genoeg verstrekt wordt om die beslissingen te beïnvloeden¹⁶. Als het niet te gepasten tijde over de boekhoudkundige gegevens kon beschikken, zou het BIPT aanzienlijke problemen ondervinden om zijn opdrachten als nationale regelgevende instantie te vervullen, meer bepaald met betrekking tot het daadwerkelijk doorvoeren van de aan Belgacom opgelegde maatregelen inzake de controle op de wholesale- en retailprijzen. Bovendien zou de laattijdige publicatie van de beschrijving van het kostentoekeningssysteem de geloofwaardigheid aantasten van dat systeem en van de gegevens die eruit voortkomen, wat argwaan zou wekken bij de andere operatoren.

De in hoofdstuk 6 en 7 van dit besluit vermelde boekhoudkundige gegevens moeten dus zo snel mogelijk beschikbaar zijn, en in voorkomend geval ook gepubliceerd worden.

De voorbereiding, de controle en de publicatie van de verschillende documenten moet jaarlijks plaatsvinden volgens het volgende tijdschema:

		Uiterlijk op:
1.	Door Belgacom voor te bereiden gegevens:	
	- Gegevens genoemd in 6.3.1.	1 maart
	- Gegevens genoemd in 6.3.2.	1 maart
	- Voornaamste wijzigingen in het CAS	1 maart
	- Gegevens die voor publicatie bestemd zijn (deel 7)	1 maart
	- Wijzigingen die rechtvaardigen dat de beschrijving van het CAS wordt gewijzigd (deel 7)	1 maart
2.	Controle	
	- Mededeling van de opdracht van de revisor	1 maart
	- Overhandigen van het verslag van de revisor	1 maart
3.	Aangifte/verklaring van inachtneming	1 juli
4.	Publicatie of wijziging van de beschrijving van het CAS	1 augustus

De onder punten 1,2 en 3 hierboven genoemde gegevens moeten ook in elektronische vorm aan het BIPT worden meegedeeld.

¹⁶ ERG Common Position C(2005) 3480, p. 30.

10 BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep aan te tekenen bij het hof van beroep te Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan. Het hoger beroep wordt ingesteld: 1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend; 2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep; 3° bij ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden; 4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. Met uitzondering van het geval waarin het hoger beroep bij conclusie wordt ingesteld, vermeldt de akte van hoger beroep, op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 1057 van het gerechtelijk wetboek.

M. Van Bellinghen

Lid van de Raad

G. Deneff

Lid van de Raad

C. Rutten

Lid van de Raad

E. Van Heesvelde

Voorzitter van de Raad